

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул. "50 Дивизија" бр. 6, 1000 СКОПЈЕ

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

**ДВИЖЕЊЕ НА АКУТНИТЕ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА
ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ВО 2017 ГОДИНА**

Скопје, февруари 2018 година

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	5
РЕЗИМЕ.....	6
1. ГРУПИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	8
2. ДЕСЕТ НАЈЧЕСТИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА	10
3. МОРТАЛИТЕТ ОД АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА	10
4. ЕПИДЕМИИ НА АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	11
5. КАПКОВИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА	12
5.1. ЗАБОЛУВАЊА ПРОТИВ КОИ СЕ СПРОВЕДУВА ЗАДОЛЖИТЕЛНА ИМУНИЗАЦИЈА.....	14
5.1.1. <i>Дифтерија</i>	14
5.1.2. <i>Инфекции со хемофилус инфлуенца тип Б (ХиБ)</i>	14
5.1.3. <i>Мали сипаници</i>	14
5.1.4. <i>Заразни заушки</i>	15
5.1.5. <i>Рубеола</i>	15
5.1.6. <i>Голема кашлица</i>	16
5.2. ОСТАНАТИ КАПКОВИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА	16
5.2.1. <i>Овчи сипаници</i>	16
5.2.2. <i>Скарлатина</i>	17
5.2.3. <i>Епидемски менингитис (менингококна болест)</i>	17
5.2.4. <i>Инфективна мононуклеоза</i>	18
5.2.5. <i>Легионелоза (легионерска болест)</i>	18
5.2.6. <i>Пневмококни инфекции</i>	18
6. ЦРВНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	19
6.1. <i>ЕНТЕРОКОЛИТИС</i>	20
6.2. <i>БАКТЕРИСКИ АЛИМЕНТАРНИ ИНФЕКЦИИ И ИНТОКСИКАЦИИ (АТИ)</i>	21
6.3. <i>ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП А</i>	22
6.4. <i>САЛМОНЕЛОЗИ</i>	22
6.5. <i>ДИЗЕНТЕРИЈА (ШИГЕЛОЗА)</i>	22
6.6. <i>ИНФЕКЦИИ СО ESCHERICHIA COLI</i>	23
6.7. <i>ТИФУСИ И ПАРАТИФУСИ</i>	23
6.8. <i>ЏАРДИЈАЗА</i>	23
6.9. <i>ЛИСТЕРИОЗА</i>	23
7. ЗООНОЗИ	24
7.1. <i>БРУЦЕЛОЗА</i>	25
7.2. <i>ЕХИНОКОКОЗА</i>	25
7.3. <i>ЛАЈШМАНИАЗА</i>	25
7.4. <i>КЈУ-ТРЕСКА</i>	26
7.5. <i>АНТРАКС</i>	26
7.6. <i>ТЕТАНУС</i>	26
7.7. <i>ЛАЈМ БОРЕЛИОЗА (ЛАЈМСКА БОЛЕСТ)</i>	26
7.8. <i>ТУЛАРЕМИЈА</i>	27
7.9. <i>ОСТАНАТИ ЗООНОЗИ</i>	27
8. СЕКСУАЛНО И КРВНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ	28
8.1. <i>ГОНОРЕЈА</i>	28
8.2. <i>СИФИЛИС</i>	28
8.3. <i>ХЛАМИДИЈАЗА</i>	28
8.4. <i>ХИВ/СИДА</i>	29
8.5. <i>ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП Б</i>	29
8.6. <i>ВИРУСЕН ХЕПАТИТ ТИП Ц</i>	29

9. ОСТАНАТИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА.....	30
9.1. <i>СКАБИЕС.....</i>	30
9.2. <i>ВИРУСЕН ЕНЦЕФАЛИТИС</i>	31
9.3. <i>ВИРУСЕН (СЕРОЗЕН) МЕНИНГИТИС.....</i>	31
9.4. <i>БАКТЕРИСКИ МЕНИНГИТИСИ</i>	31
9.5. <i>МАЛАРИЈА.....</i>	32
9.6. <i>ТОКСОПЛАЗМОЗАТА.....</i>	32
9.7. <i>ХЕМОРАГИЧНИ ТРЕСКИ СО БУБРЕЖЕН СИНДРОМ</i>	32
10. ЗАБОЛУВАЊА/СОСТОЈБИ КОИ НЕ СЕ ПРИКАЖАНИ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРИЈАВЕНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА ВО ИЗВЕШТАЈОТ.....	33
10.1. <i>ГРИП</i>	33
10.2. <i>АКУТНА ФЛАКЦИДНА ПАРАЛИЗА (АФП).....</i>	34
ПРИЛОГ	35

КОРИСТЕНИ КРАТЕНКИ

АФП – Акутна флакцидна парализа

ИЈЗ – Институт за јавно здравје

МБ – Морбидитет

МЗ – Министерство за Здравство

МРП – Морбили-Рубеола-Паротит

Мт – Морталитет

ПЕ - Подрачна единица

РМ - Република Македонија

СИДА – Синдром на стекната имунодефициенција

СПИ – Сексуално преносливи инфекции

ХиБ – Хемофилус инфлуенца тип Б

ХИВ – Хуман имунодефициентен вирус

ЦЈЗ – Центар за јавно здравје

CFR - Case fatality rate (стапка на смртност/леталитет)

I – Инциденца

ВОВЕД

Во Извештајот е даден преглед на регистрираните акутни заразни заболувања во 2017 година кои подлежат на задолжително пријавување, согласно важечката законска и подзаконска регулатива:

- ***Закон за заштита на населението од заразни болести***
Службен Весник на Република Македонија, број 66/2004 година
- ***Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести***
Службен Весник на РМ, број 139/2008 година
- ***Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести***
Службен весник на РМ, број 99/2009 година
- ***Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести***
Службен весник на РМ, број 146/2014 година
- ***Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести***
Службен весник на РМ, број 150/2015 година
- ***Закон за изменување и дополнување на законот за заштита на населението од заразни болести***
Службен весник на РМ, број 37/2016 година
- ***Правилник за начинот на пријавување и формата и содржината на обрасците за пријавување на заразните болести и микробиолошки докажаните причинители***
Службен весник на РМ, број 46/2009 година.

Врз основа на секојдневната обработка на добиените податоци, информации, извештаи и теренски увиди во текот на годината, за тековната епидемиолошка состојба и преземените превентивни и против епидемски мерки редовно беа информирани Министерството за здравство на Република Македонија и другите релевантни тела и институции.

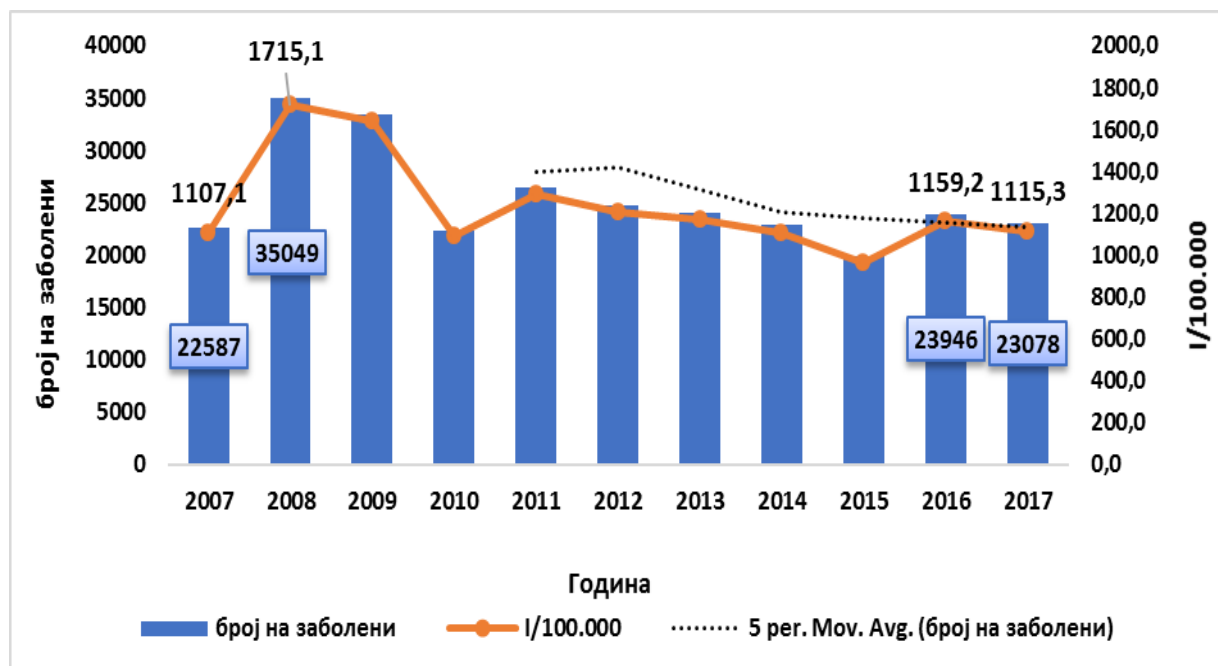
РЕЗИМЕ

Во текот на 2017 година, пријавени се вкупно 23.078 заболени од акутни заразни заболувања (без грип, туберкулоза, ХИВ/СИДА, хронични хепатити, носителство на причинители на заразни болести и АФП случаи) (Табела 1, 2 и 3 во Прилог), со вкупен морбидитет 1.115,3/100.000 жители.

Бројот на регистрирани случаи на акутни заразни заболувања во 2017 е лесно намален (3,6%) во однос на 2016 кога беа регистрирани 23.946 случаи (Мб=1.159,2/100.000).

Во десетгодишниот период од 2007-2016 година, најголем број на заболени (n=35.049, I=1.715,1/100.000) регистрирани се во 2008 година, додека најмал број (n=19.841, Мб=960,5/100.000) во 2015 година. Петгодишниот движечки тренд покажува лесна тенденција на намалување на бројот на заболени (Графикон 1).

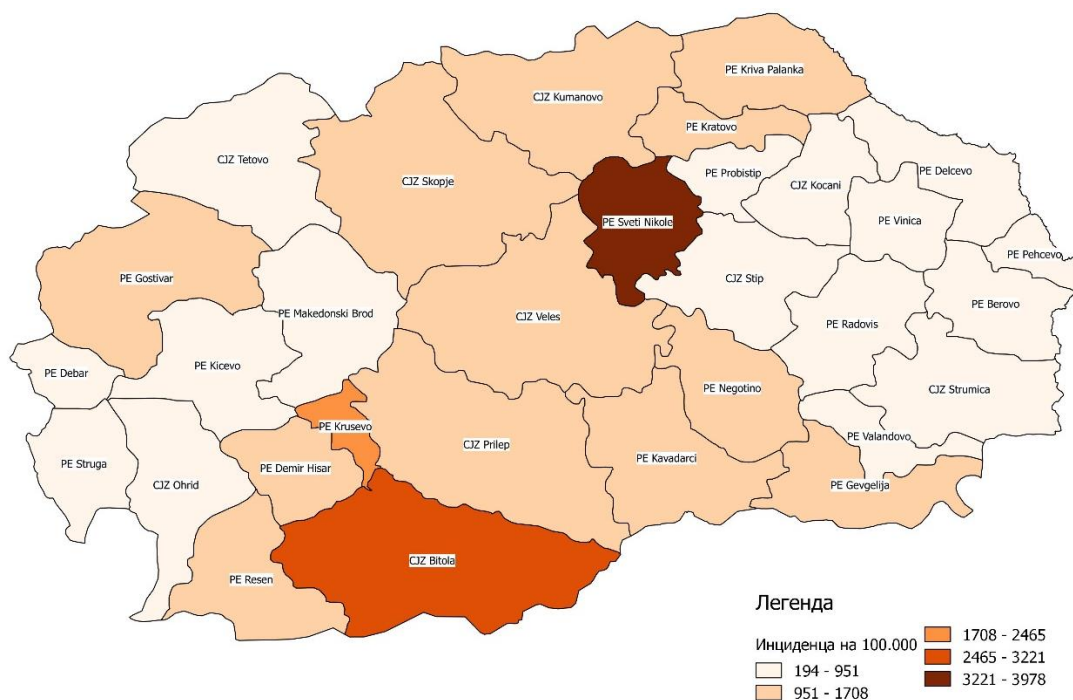
Графикон 1. Акутни заразни заболувања во Република Македонија, регистриран број, инциденца на 100.000 жители и 5 годишен движечки тренд (2007-2017)

Како и во претходната година, најголем број од акутни заразни заболувања во 2017 година отпаѓаат на ентероколити (n=11.555) и овчите сипаници (n=8.759) кои заедно чинат 88,0% од вкупниот број во 2017 година.

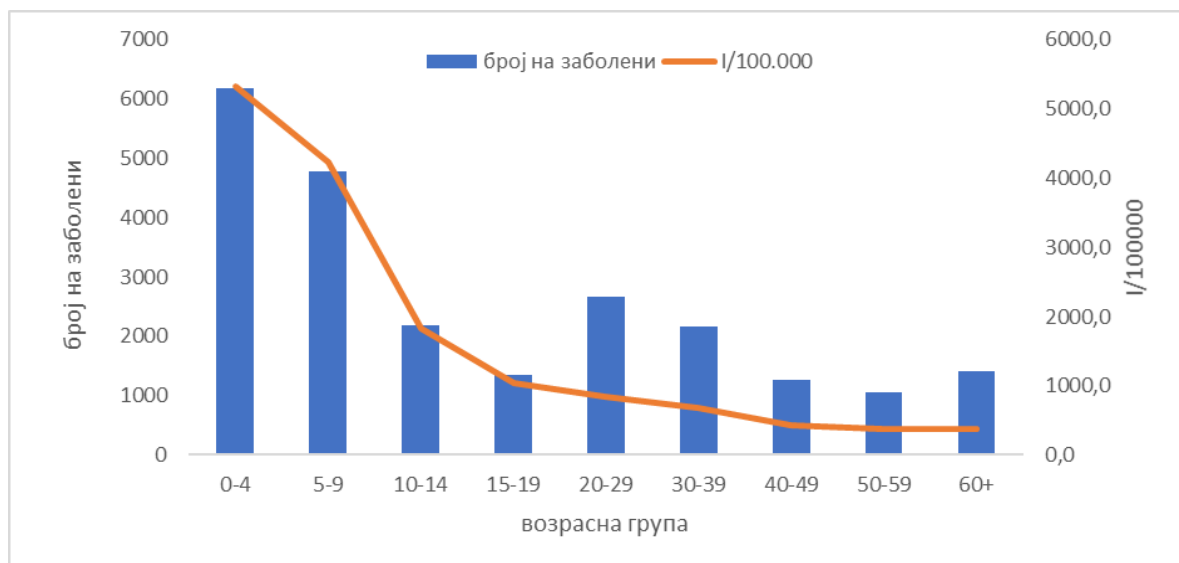
Најголем број заболени се пријавени на територијата на Центарот за јавно здравје – Скопје (n=8.288; 35,9%), додека највисока инциденца од 3.978,2 на 100.000 жители регистрирана е на територијата на Центарот за јавно здравје Велес/Подрачна единица Свети Николе (Картограм 1).

Картограм 1. Географска дистрибуција на заболени од акутни заразни заболувања во 2017 година, инциденца на 100.000 жители

Во однос на дистрибуцијата по возраст, најголем број заболени ($n=6.190$) и највисока инциденца од 5.327,4 на 100.000 жители се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години. Втор највисок број и инциденца ($n=4.773$; $I=4.235,4/100.000$) се регистрира кај децата на возраст од 5-9 години, додека најмал број (1.053) и инциденца (378,7/100.000) е регистрирана кај лицата на возраст од 50-59 години (Графикон 2).

Графикон 2. Возрасна дистрибуција по број и инциденца на 100.000 жители на заболени од акутни заразни заболувања во 2017 година

Не постои значајна разлика во дистрибуцијата на заразни заболувања по пол во 2017 година - 50,2% се од машки пол, со инциденца од 1.118,5/100.000 жители, а 49,8% се од женски пол каде инциденцата изнесува 1.112,2/100.000.

1. ГРУПИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во 2017 година 55,8% од сите случаи се регистрирани во групата на цревни заразни заболувања, пријавени се 12.867 случаи со инциденца од 621,8 на 100.000 жители (Графикон 3). Инциденцата од цревни заразни заболувања е зголемена за 4,7% споредено 2016 година, додека споредено со просекот за изминатите десет години се регистрира намалување од 10,1%.

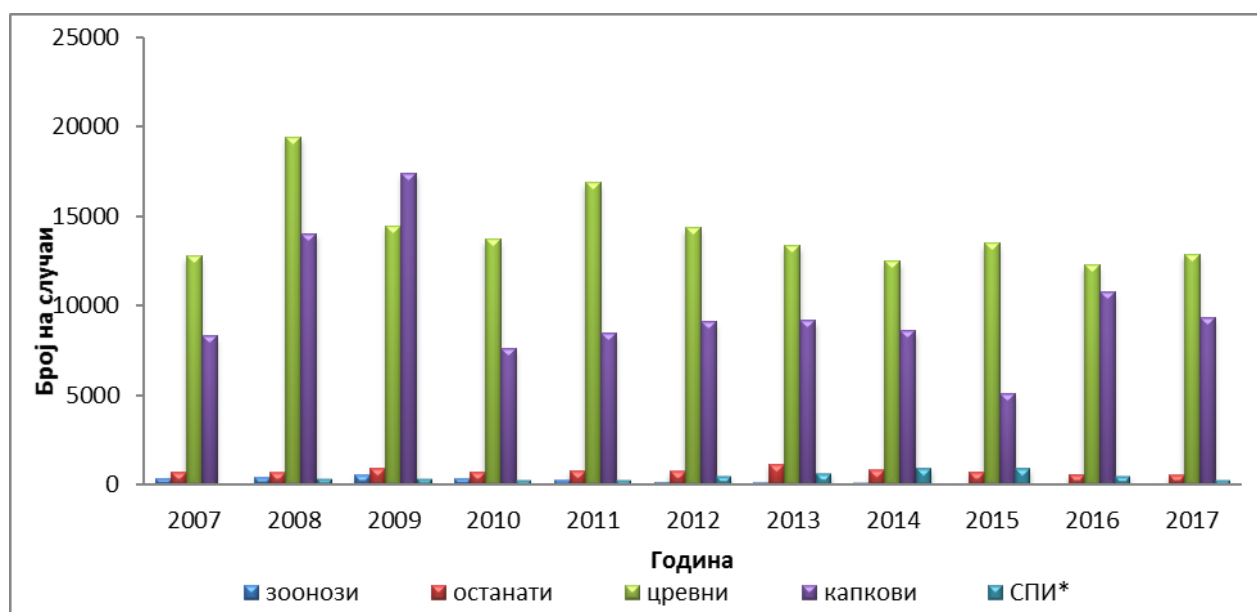
На второ место по број на заболени се капковите заразни заболувања кои во вкупниот број на случаи учествуваат со 40,5%, а пријавени се 9.340 случаи и инциденца од 451,4 на 100.000 жители, што е намалување од 13,2% во однос на 2016 година. Споредено со просекот за претходните десет години, бројот на заболени од капкови заразни заболувања оваа година е помал за 5,2%.

Сексуално преносливите инфекции (СПИ) вклучувајќи ги хепатитис Б и Ц се регистрираат со 289 случаи ($I=14,0/100.000$), што претставува намалување од 10,3% во однос на минатата година кога беа регистрирани 322 случаи. Во однос на десетгодишниот просек, бројот на СПИ во 2017 е помал за 45,1%. Во вкупниот број на СПИ се вклучени и новорегистрираните случаи на ХИВ/СИДА ($n=43$) (Графикон 3).

Зоонозите се регистрираат со 83 заболени и инциденца од $4,0/100.000$, што претставува зголемување од 33,9% во споредба со минатата година, а споредено со просекот за претходните 10 години се регистрира намалување од 62,3%.

Останатите заболувања во 2017 година се регистрираат со 542 случаи и инциденца од $26,2/100.000$, што е помалку за 5,2% споредено со 2016 година, а во однос на просекот за претходните десет години намалувањето изнесува 31,1%.

Графикон 3. Број на заболени од акутни заразни заболувања во Република Македонија по групи на заболувања, период 2007-2016 и 2017 година

*Вклучени се и случаите на ХИВ/СИДА

Учество на цревните заразни заболувања (55,8%) од вкупниот број на заболени од акутни заразни заболувања во 2017 година е повисоко за 4,6% во однос на претходната година. Споредено со просекот за изминатите десет години (55,7%), во процентното учество на цревните заразни заболувања е на идентично ниво (Графикон 4).

Учеството на капковите заразни заболувања (40,5%) вкупниот број на пријавени заразни болести 2017 година, е помало за 4,4% од минатата година, а повисоко за 2,2% споредено со просекот за изминатите 10 години (Графикон 4).

Сексуално преносливите инфекции учествуваат со 1,2% во вкупниот број, додека останатите заразни болести учествуваат со 2,3% (Графикон 4), речиси исто со минатата година кога соодветните проценти биле 1,3% за СПИ и 2,4% за останатите.

Зоонозите учествуваат со 0,4% во вкупниот број на заболени, што како и минатата година претставува најмало процентно учество во изминатите десет години и е двојно помало од просекот за последните десет години (0,9%).

Графикон 4. Структура на заболени по групи во проценти, период 2007-2016 и 2017

*Вклучени се и случаите на ХИВ/СИДА

Деталните прикази на акутните заразни заболувања регистрирани во 2017 година се дадени во Прилог на извештајот, во табели (Табела 1, 2 и 3) и тоа:

- По Центри за јавно здравје/нивни подрачни единици (каде се регистрирани) и за цела Република, како и по исход на заболувањето - во Табела 1;
- По возрастни групи, пол и исход на заболувањето за целата Република - Табела 2;
- По месец на јавувањето и исход на болеста за целата Република - Табела 3.

2. ДЕСЕТ НАЈЧЕСТИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во 2017 година, десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања се регистрираат со 22.644 случаи и чинат 98,1% од вкупно регистрираните заразни заболувања (без грип, туберкулоза, ХИВ/СИДА, хронични хепатити, носителство на причинители на заразни болести и АФП).

Процентното учество на десетте најчести заболувања во вкупниот број на заболени е лесно намалено за 0,3%, споредено со минатата година.

Во 2017 година, десетте најчести заболувања се регистрираат со инциденца од 1.094,4 на 100.000 жители (Табела 1), што претставува лесно намалување од 4,1% во однос на 2016 година.

Табела 1. Десет најчести акутни заразни заболувања регистрирани во 2017 година

Заболување	Број на заболени	I/100.000
Ентероколити	11.555	558,4
Овчи сипаници	8.759	423,3
АТИ	742	35,9
Шуга	386	18,7
Салмонелози	317	15,3
Скарлатина	256	12,4
Инфективна мононуклеоза	247	11,9
Инфекции предизвикани од E. Colli	173	8,4
Инфекции со Хламидија	137	6,6
Вирусен хепатитис Б	72	3,5
ВКУПНО	22.644	1.094,4

3. МОРТАЛИТЕТ ОД АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во текот на 2017 година регистрирани се седум смртни случаи асоцирани со акутни заразни заболувања (без грип, туберкулоза, ХИВ/СИДА, хронични хепатити, носителство на причинител на заразни болести и АФП) што претставува стапка на смртност од 0,03%.

Регистрираниот морталитет од акутни заразни заболувања во 2017 година изнесува 0,34 на 100.000 жители, намалување за 29,2% во однос на претходната година, додека споредено со просечниот морталитет за 2007-2016 намалувањето е 32% (Табела 2).

Табела 2. Морталитет од акутни заразни заболувања, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Мт/100.000	0,44	0,34	0,29	0,64	0,68	0,63	0,54	0,53	0,39	0,48	0,34

4. ЭПИДЕМИИ НА АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во Република Македонија, во текот на 2017 година пријавени се 14 епидемии на акутни заразни заболувања со вкупно 1.597 заболени лица, од кои 11,2% (n=179) биле хоспитализирани, а регистрирани се и 2 смртни случаи.

Од епидемиите регистрирани во 2017 година, 11 спаѓаат во групата цревни заразни заболувања со 1.251 регистриран случај (78,3% од сите заболени во епидемии). Две епидемии се од групата на капкови заразни заболувања каде е регистриран 341 заболен (21,4%). Регистрирана е и една епидемија предизвикана од Ханта вирус во која се заболени пет лица, начинот и патот на пренос не е утврден (Табела 4 во Прилог).

Епидемии во групата на цревни заразни заболувања

Во тек на 2017 пријавени се 11 епидемии на заболувања кои се пренесуваат преку храна или вода, со вкупно 1.251 заболен, од кои 13,1% (n=164) биле хоспитализирани или задржани на лекување во дневна болница (Табела 4 во Прилог).

- ЦЈЗ Тетово пријави епидемија на *Toxoinfectio alimentaris* како резултат на труење со ентеротоксин на *Staphylococcus aureus*, регистрирани се 123 заболени лица од 500 експонирани, сите вработени во иста фабрика.
 - ЦЈЗ Тетово/ПЕ Гостивар исто така пријави епидемија на *Toxoinfectio alimentaris* која е поврзана со претходната, а во која се регистрирани дополнителни 53 заболени лица жители на Гостивар, сите вработени во истата фабрика во Тетово

Вкупниот број на заболени лица во епидемијата пријавена од ЦЈЗ Тетово и од ПЕ Гостивар изнесува 176, со 123 лица хоспитализирани/задржани во дневна болница. **Причинителот, изворот на заразата и патот на пренос се докажани со епидемиолошко истражување.**

- ЦЈЗ Штип/ ПЕ Пробиштип исто така пријави епидемија на *труење со храна* предизвикана од ентеротоксини на *Staphylococcus aureus*, со вкупно 6 заболени лица од 70 експонирани, нема хоспитализирани.
- ЦЈЗ Скопје пријави една епидемија на *салмонелоза*, во која заболеле 47 лица кои консумирале храна во ист угостителски објект, **изворот на зараза и патот на пренесување се претпоставени. Хоспитализирани биле 7 лица.**
- ЦЈЗ Скопје пријави една епидемија на *труење со храна* кај 5 лица кои консумирале храна во ист угостителски објект. **Причинителот, изворот и патот на пренос се претпоставени.**
- ЦЈЗ Велес/ПЕ Гевгелија пријави епидемија на *Enterocolitis acuta*, предизвикана од *E. coli*, во која заболеле 125 лица од три села, пат и механизам на пренесување е консумирање вода од локалниот водовод. 9 лица биле хоспитализирани.
- ЦЈЗ Штип/ПЕ Пробиштип пријави епидемија на *Enterocolitis acuta*, во која заболеле 17 лица од село Злетово, две лица биле хоспитализирани, причинителот не е утврден, а извор и пат на пренесување се претпоставени.
- ЦЈЗ Штип/ПЕ Пробиштип пријави епидемија на *труење со храна*, во која заболеле 44 лица од 370 експонирани работници во фабрика, причинителот е претпоставен - ентеротоксин на *Staphylococcus aureus*, а **изворот и патот на пренесување се претпоставени.**

- ЦЈЗ Тетово/ПЕ Гостивар пријави епидемија под дијагноза *Gastroenteritis acuta*, во која беа пријавени 777 заболени лица, а две биле хоспитализирани. Причинителот и изворот не се утврдени, а патот на пренесување е претпоставен.
- ЦЈЗ Кочани/ПЕ Делчево пријави епидемија со акутно *труење со храна* во кое заболеле 8 лица и сите 8 биле задржани на болничко лекување или во дневна болница. Причинителот е претпоставен – ентеротоксин на *Staphylococcus aureus*, **причинителот и изворот на заразата не се утврдени.**
- ЦЈЗ Скопје пријави епидемија предизвикана од *труење со храна* кај 46 лица кои консумирале храна во ист угостителски објект. Од заболените, поради потешка клиничка слика, 13 лица биле хоспитализирани. Причинителот на заболувањето е утврден - ***Salmonella D enteritidis*.**

Епидемии од групата на капкови заразни заболувања

Во тек на 2017, пријавена е една епидемија на **мали сипаници** и една епидемија на **овчи сипаници**, во кои заболеле вкупно 341 лице (Табела 4 во Прилог), при што 89,1% од заболените се деца на возраст до 14 години.

- ЦЈЗ Куманово/ПЕ Крива Паланка пријави епидемија на овчи сипаници со 331 заболени, во која биле регистрирани 295 заболени лица на возраст до 14 години .
- ЦЈЗ Скопје пријави епидемија на мали сипаници со вкупно 10 заболени, 8 деца на возраст до 9 години и по едно лице на возраст од 10-14 и 20-29 години. Сите заболени се невакцинирани, а индексниот случај бил во контакт со сомнителен заболени во Косово.

Останати епидемии

ЦЈЗ Тетово/ПЕ Гостивар пријави епидемија на хеморагична треска со бубрежен синдром предизвикана од Ханта вирус, во која заболела вкупно 5 лица, сите од рурална средина и врзани со работа на отворено. Сите заболени се хоспитализирани, а во епидемијата се регистрирани и два смртни случаи. Во текот на годината, беа регистрирани уште 11 други случаи на Ханта вирусна инфекција, кои не беа поврзани со епидемија.

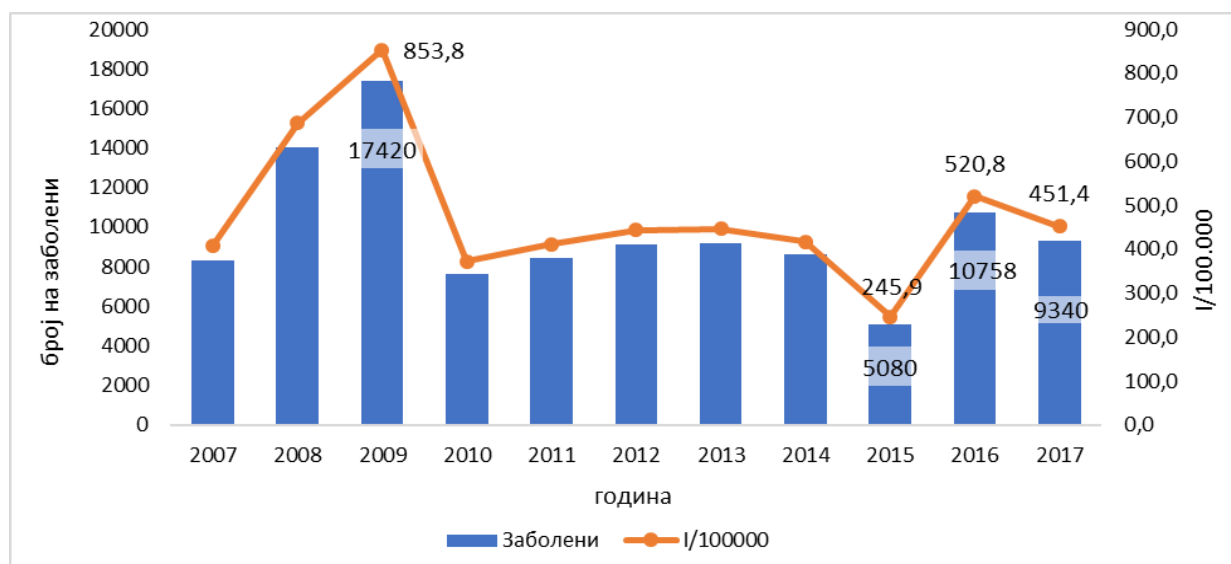
Сите епидемии регистрирани во 2017 година се одјавени истата година, со исклучок на една епидемија на салмонелоза од ЦЈЗ Скопје која беше одјавена на почетокот на 2018 година.

5. КАПКОВИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Капковите заразни заболувања во 2017 година се регистрирани со 9.340 случаи и инциденца од 451,4 на 100.000 жители, што е намалување од 13,2% во однос на 2016 година.

Во периодот 2007-2016 година, регистрираната инциденца од оваа група на заболувања се движи од 245,9 во 2015 до 853,8 на 100.000 жители во 2009 година (Графикон 5).

Графикон 5. Број на заболени и инциденца на 100.000 жители од капкови заразни заболувања, период 2007-2016 и 2017 година

Инциденцата на капковите заразни заболувања во 2017 година е поголема за 8,9% во однос на просекот за последните пет години кој изнесува 414,6/100.000 жители (Табела 3).

Во 2017, како и во претходните пет години, во групата на капкови заразни заболувања, овчите сипаници се регистрираат со највисока инциденца (423,3/100.000). Не се регистрирани случаи на рубеола и легионерска болест, а со најниска инциденца од 0,05 на 100.000 жители, се регистрира менингококната болест. Во изминатиот петгодишен период, најниска просечна инциденца од 0,1/100.000 се регистрира кај инфекциите предизвикани од ХиБ, како и менингококна болест (Табела 3).

Табела 3. Капкови заразни заболувања, I/ 100.000 жители, период 2012-2016 и 2017

Заболување/ година	Просек						
	2017	2012-2016	2016	2015	2014	2013	2012
Овчи сипаници	423,3	382,9	495,4	220,0	379,7	413,7	405,9
Скарлатина	12,4	14,4	11,0	10,9	16,2	14,7	19,4
Мононуклеоза инфективна	11,9	10,8	11,4	11,3	9,7	10,6	11,1
Легионерска болест	0,0	1,3	0,1	0,1	2,1	3,0	1,2
Заразни заушки	1,5	3,0	2,2	2,5	2,5	2,9	4,7
Пневмококни инфекции	0,4	0,5	0,3	0,7	0,7	0,4	0,29
Мали сипаници	0,9	1,2	0,0	0,0	5,6	0,2	0,3
Менингококна болест	0,05	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
Голема кашлица	0,6	0,2	0,2	0,0	0,2	0,0	0,4
Инфекции предизвикани со ХиБ	0,24	0,1	0,05	0,05	0,19	0,05	0,05
Рубеола (црвенка)	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
ВКУПНО	451,4	414,6	520,8	245,9	416,9	445,8	443,8

5.1. Заболувања против кои се спроведува задолжителна имунизација

Од групата на акутните капкови заразни заболувања, во Република Македонија континуирана задолжителна имунизација се спроведува против малите сипаници, рубеолата, заразните заушки, големата кашлица и дифтеријата, а почнувајќи од септември 2008 година и против заболувања предизвикани од хемофилус инфлуенца тип Б (ХиБ).

Просечната годишна инциденца на заболувањата против кои се врши задолжителна имунизација во претходниот петгодишен период како и во 2017 година, е значително намалена споредено со просекот за петгодишниот период пред воведувањето на задолжителната имунизација (Табела 4).

Табела 4. Просечна инциденца на 100.000 жители пет години пред воведување на вакцинација, 2012-2016 и инциденца на 100.000 во 2017 година

Заболување/период	Мали сипаници	Рубеола	Заразни заушки	Голема кашлица	ХиБ
Просек за последни 5 години пред воведување на задолжителна вакцинација	690,2	106,4	479,4	263	/
Просек 2012-2016	1,2	0,05	3,0	0,2	0,08
2017	0,9	0,0	1,5	0,6	0,2

5.1.1. Дифтерија

Последен случај на Дифтеријата во Република Македонија е регистриран во 1977 година.

5.1.2. Инфекции со хемофилус инфлуенца тип Б (ХиБ)

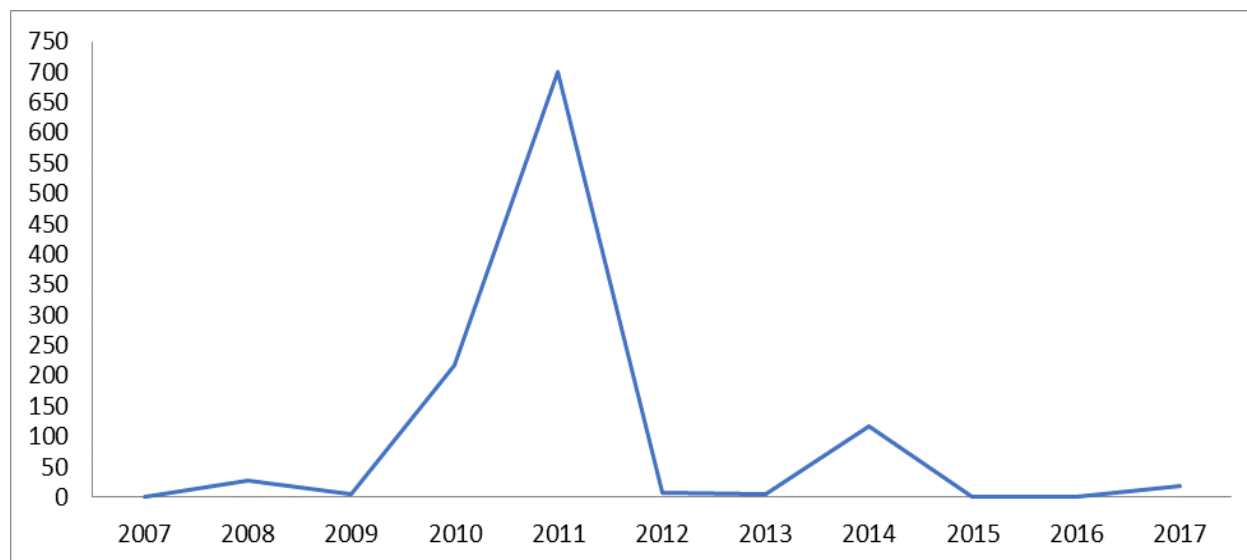
Во 2017 година регистрирани се 5 случаи на инфекција предизвикана од ХиБ, заболувањето се регистрира со поединечни случаи и во изминатите пет години, а втор најголем број е пријавен во 2014 кога се регистрирани 4 случаи.

5.1.3. Мали сипаници

Во 2017 година регистрирани се 19 случаи на мали сипаници, 10 од нив поврзани во епидемија на територија на ЦЈЗ Скопје. Останатите се единечни случаи, 6 пријавени од ЦЈЗ Скопје и по еден од ПЕ Струга, ЦЈЗ Прилеп и ЦЈЗ Тетово. Од вкупно регистрираниот број на случаи 14 не се вакцинирани, 4 лица на возраст над 29 години биле вакцинирани со една доза, а едно лице со две дози. Индексниот случај е невакцинирано дете кои имало контакт со сомнителен случај во Косово.

Во изминатиот десетгодишен период, покрај 2014 година со вкупно 116 пријавени случаи, кога беше регистрирана епидемија, највисок број на случаи се регистрираат во епидемијата во 2010-2011 година (n=217 и n=701, соодветно). Во 2008 година исто така беше пријавена епидемија со 27 случаи на подрачјето на ЦЈЗ Скопје (Графикон 6). Ваквата временска дистрибуција оди во прилог на востановување на цикличност на малите сипаници и појава на секундарни случаи по импортирање, што сугерира на пропусти во опфатот со задолжителна вакцинација и акумулирање на осетлива популација.

Графикон 6. Мали сипаници, број на заболени по години, Македонија 2007-2017 година

5.1.4. Заразни заушки

Во 2017 година регистрирани се вкупно 32 случаи на заразни заушки со инциденца од 1,5 на 100.000 жители, намалување за 28,9% во споредба со 2015 година (Табела 3 и 5) и е најмал регистриран број споредено со претходните 10 години.

Табела 5. Пријавени случаи и инциденца на заразни заушки, период 2007-2016 и 2017 год

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број на заболени	284	5865	10920	242	111	97	60	52	52	45	32
I /100.000	13,9	287,5	535,2	11,9	5,4	4,7	2,9	2,5	2,5	2,2	1,5

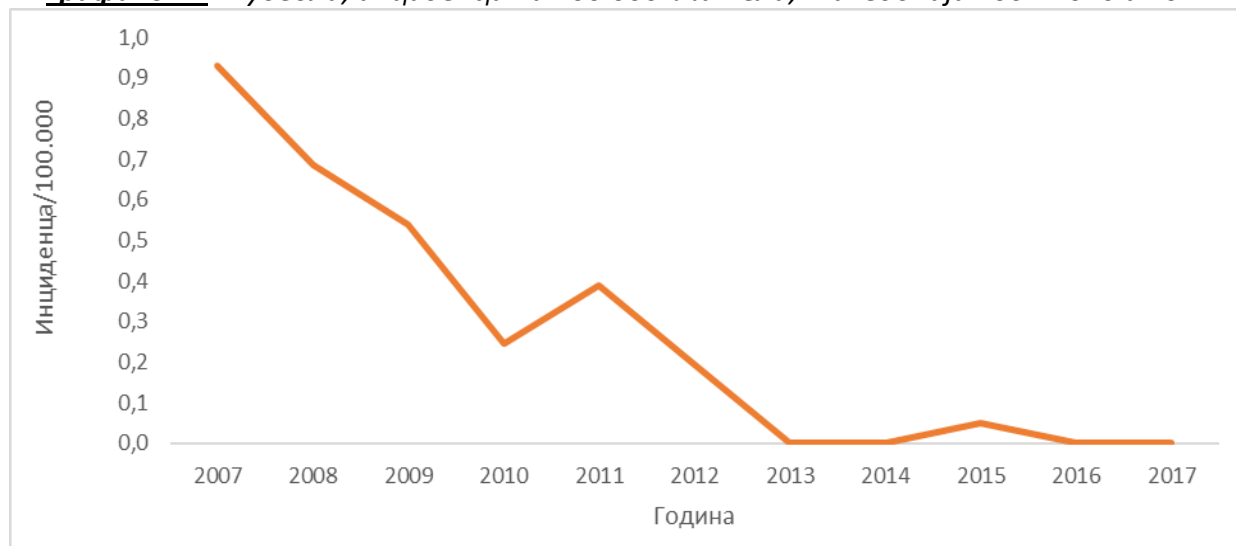
Во изминатиот десетгодишен период, најмал број на случаи е регистриран претходната година (n=45), а најголем број (n=10.920) и инциденца од 535,2/100.000 регистрирани се во епидемиската 2009 година, што воедно претставува највисок број и инциденца на регистрирани случаи на заразни заушки во периодот од 1969 година до сега (Табела 5).

Не се забележува значителна разлика во возрасната дистрибуција на случаите на заразни заушки во 2017 година, во однос на претходните две години, а возраста на заболените се движи од 0-59 години.

5.1.5. Рубеола

Во текот на 2017 година не е регистриран случај на рубеола. Во периодот од 2007-2016 се регистрира јасен негативен тренд, а инциденцата се движи од 0,9 на 100.000 во 2007 до 0 во 2013, 2014 и 2016 година (Графикон 7).

Графикон 7. Рубеола, инциденца на 100.000 жители, Македонија 2007-2016 и 2017

5.1.6. Голема кашлица

Регистрирани се 13 случаи на голема кашлица во 2017 година со инциденца 0,6 на 100.000 жители, што е значително повисок број од минатата година кога беа регистрирани 4 случаи (Табела 3 и 5). Бројот на случаи на пертусис во 2012 е највисок во десетгодишниот период 2007-2016 ($n=9$; $I=0,4/100.000$) (Табела 6).

Табела 6. Број на пријавени случаи на голема кашлица, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број на заболени	0	0	7	2	6	9	1	4	0	4	13
$I/100.000$	0,0	0,0	0,3	0,1	0,3	0,4	0,05	0,2	0,0	0,2	0,6

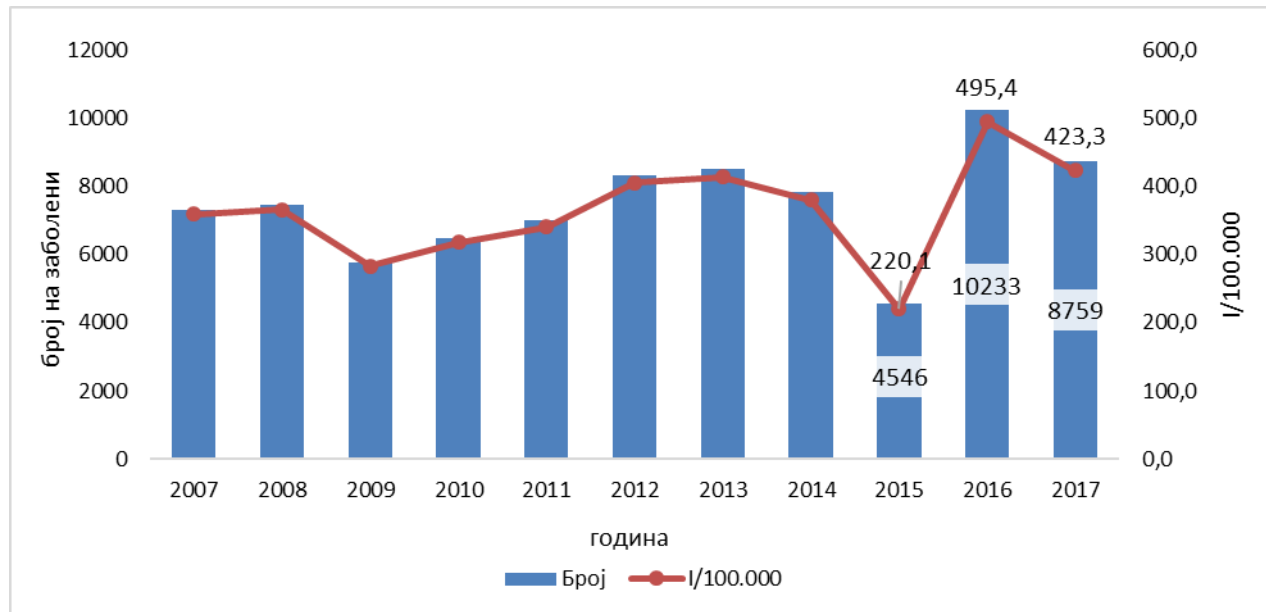
5.2. Останати капкови заразни заболувања

5.2.1. Овчи сипаници

Во 2017 година, овчите сипаници се регистрираат со 8.759 случаи и инциденца од 423,3 на 100.000 жители (Табела 3, Графикон 8). Овчите сипаници се најчесто пријавувано заразно заболување од групата на капкови заразни заболувања во 2017 и чинат 93,8% од сите пријавени случаи од оваа група. Овчите сипаници чинат 38% од вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2017 година.

Во однос на 2016 година бројот на пријавени случаи на овчи сипаници во 2017 е помал за 14,4%. Споредено со просекот за последните десет години ($n=7.352$), бројот во 2017 е зголемен за 20,8%. Бројот на регистрирани случаи во 2017 е втор највисок во споредба со претходниот десетгодишен период. Во периодот 2007-2016 година, најмал број заболени ($n=4.546$) и најниска инциденца од овчи сипаници од 220,1 на 100.000 жители се регистрирани во 2015 година (Графикон 8).

Графикон 8. Број на заболени и инциденца на 100.000 од овчи сипаници, 2007-2016 и 2017

5.2.2. Скарлатина

Регистрирани се 256 заболени со инциденца од 12,4 на 100.000 жители, што е лесно зголемување во однос на пријавените 228 случаи во 2016 (Табела 7).

Во претходниот десетгодишен период, највисок број (n=409) и инциденца (20,0/100.000) на заболени од скарлатина се регистрира во 2010, а најнизок (n=225; I=10,9/100.000) во 2015 година (Табела 7).

Табела 7. Инциденца на 100.000 жители од скарлатина, период 2007-2016 и 2017

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број	317	293	307	409	357	398	303	334	225	228	256
I/100.000	15,5	14,4	15,0	20,0	17,4	19,4	14,7	16,2	10,9	11,0	12,4

Пријавените случаи не се поврзани, при што 53,5% од вкупно регистрираните заболени во републиката се пријавени од територијата на Центарот за јавно здравје Скопје (Табела 1 во Прилог), слично како и претходната година, кога ЦЈЗ Скопје пријави 60,5% од вкупниот број на регистрирани скарлатини.

5.2.3. Епидемиски менингитис (менингококна болест)

Во текот на 2017 година, регистриран е еден случај, а претходната година беа пријавени 2 случаи. Заболувањето се регистрира со спорадични случаи во претходниот петгодишен период, а во изминатите 10 години се регистрирани вкупно 46 случаи, од кои најголем број во 2007 (n=10) и 2010 година (n=9).

5.2.4. Инфективна мононуклеоза

Пријавени се 247 случаи ($I=11,9/100.000$) што е лесно зголемување од 2016 година кога беа пријавени 235 случаи. Случаите во 2017 се воедно и највисок број регистриран во последните 10 години. Во периодот 2007-2016 година регистрираната инциденца од ова заболување на 100.000 жители се движи од 6,5 во 2007 година до 11,4 во 2016 година (Табела 8).

Табела 8. Инфективна мононуклеоза, број и инциденца на 100.000 жители, 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012	2014	2015	2016	2017
Број	132	165	178	202	218	228	218	201	234	235	247
I/100.000	6,5	8,1	8,7	9,9	10,6	11,1	10,6	9,7	11,3	11,4	11,9

5.2.5. Легионелоза (легионерска болест)

До Институтот за јавно здравје, во текот на 2017 година не се пристигнати пријави за легионерска болест (Табела 3), претходните 2 години се регистрирани по 3 случаи. Во последните 10 години, најголем број на случаи ($n=62$) биле регистрирани во 2013 година.

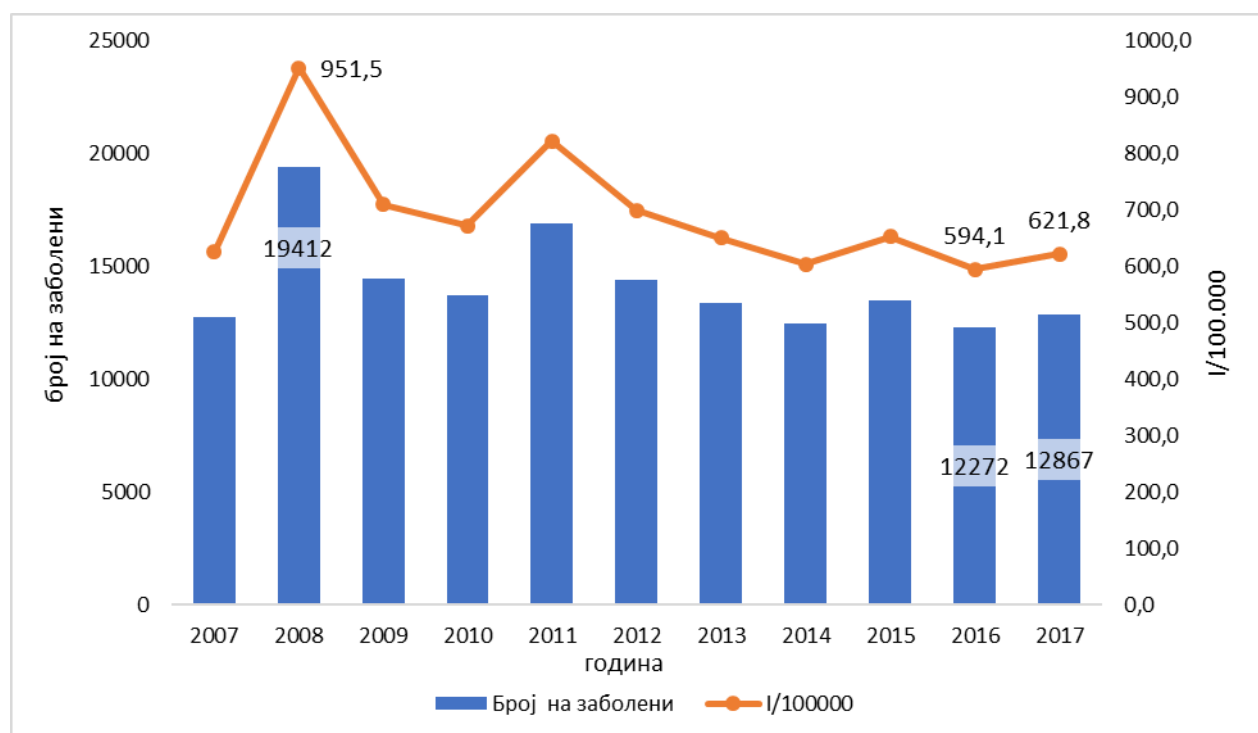
5.2.6. Пневмококни инфекции

Во 2017 година пристигнати се пријави за 8 пневмококни инфекции ($I=0,4/100.000$) (Табела 3), што не претставува значајна промена со претходната година кога беа регистрирани 7 случаи, а претставува двојно намалување во однос на 2015 година ($n=15$).

6. ЦРЕВНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во 2017 година цревните акутни заразни заболувања се најчесто регистрирани заразни заболувања со вкупно 12.867 пријавени случаи и инциденца од 621,8 на 100.000 жители. Бројот на регистрирани случаи е зголемен за 4,8% во однос на 2016 година. Во периодот од 2007-2016 година, инциденцата на 100.000 жители кај оваа група заболувања се движи од 594,1 во 2016 до 951,5 во 2008 година (Графикон 9).

Графикон 9. Број на заболени и инциденца на 100.000 жители од акутни цревни заразни заболувања во периодот 2007-2016 и 2017 година

Како и во претходните пет години, највисока број на заболени ($n=11.555$) и инциденца во оваа група ($I=558,4/100.000$) е регистрирана кај ентероколитите, кои чинат 89,8% од сите заболени во оваа група (Табела 9).

Останатите заболувања во оваа група се регистрираат со значително пониска инциденца, така што бактериските алиментарни инфекции и интоксикации (АТИ) како второ најчесто заболување од црвените заразни болести се регистрира со инциденца од 35,9 на 100.000 жители. Салмонелозите се трето најчесто заболување во оваа група со инциденца од 15,3 на 100.000 жители (Табела 9).

Табела 9. Инциденца на 100.000 од заболувања во групата на цревни заразни болести, период 2012-2016 и 2017 година

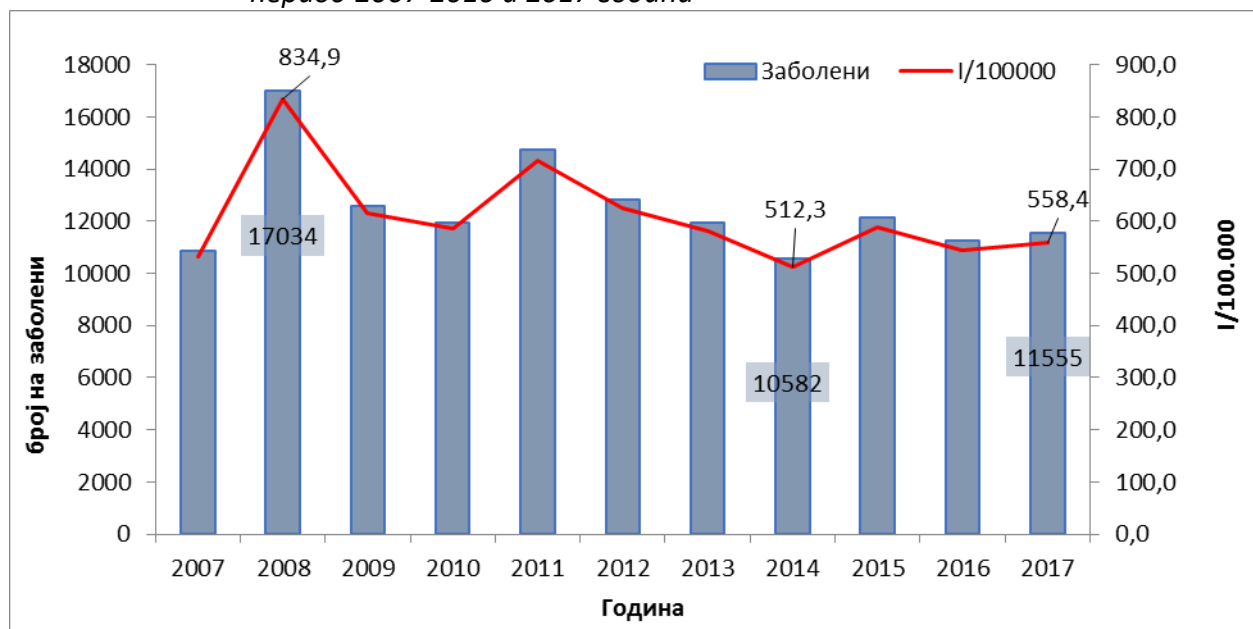
Година / заболување	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Ентероколитиси	558,4	545,2	589,0	512,3	582,2	625,6
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	35,9	26,1	27,8	44,0	45,5	46,3
Вирусен хепатитис А	1,7	1,0	7,6	28,2	4,9	9,2
Салмонелози	15,3	12,3	16,8	9,9	12,7	11,9
Инфекции предизвикани од E. Colli	8,4	8,0	10,9	7,8	3,9	4,9
Шигелоза (Дизентерија)	0,9	0,8	0,3	1,1	0,4	1,1
Листерิโอza	0,2	0,0	0,1	0,5	0,0	0,0
Кампилобактериоза	0,1	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1
Џардијаза	0,2	0,2	0,3	0,0	0,2	0,1

6.1. Ентероколитис

Регистрирани се 11.555 заболени со инциденца од 558,4 на 100.000 жители, што претставува зголемување од 2,6% во однос на 2016 година (Табела 9). Во претходните 10 години, ентероколитите се регистрирани со најниска инциденца во 2014 (512,3/100.000), а највисока инциденца од 834,9/100.000 е регистрирана во 2008 година (Графикон 10).

Ентероколитите учествуваат со 89,8% во групата на цревни заразни заболувања, а со 50,1% во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2017 година.

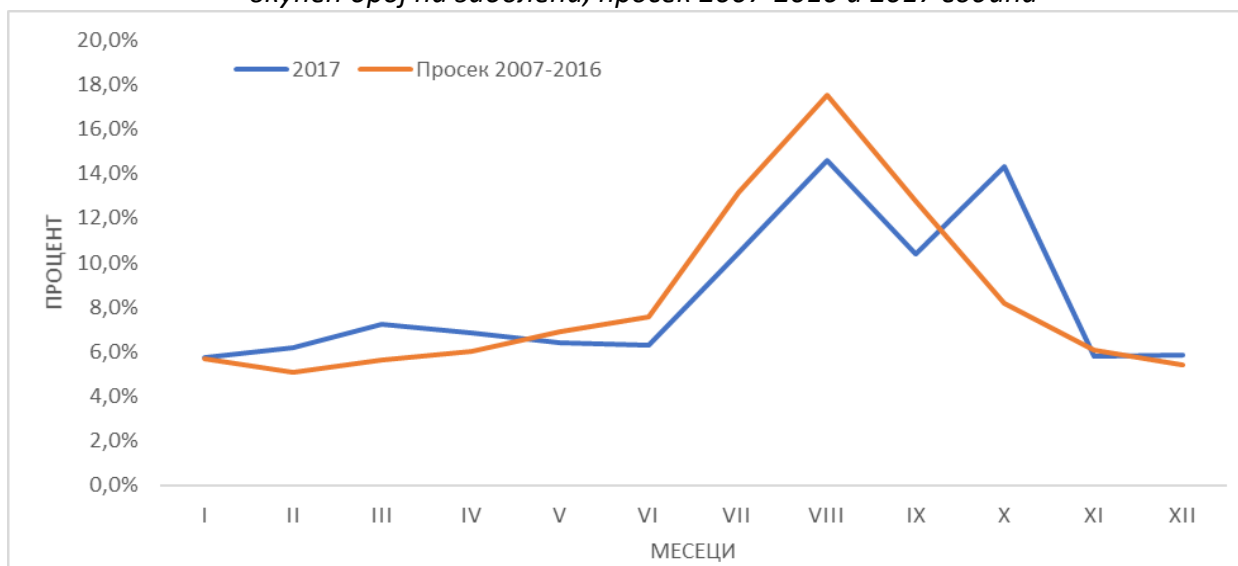
Графикон 10. Број и инциденца на 100.000 жители од ентероколитиси во Македонија, период 2007-2016 и 2017 година

Во 2017 година, ентероколитите го задржуваат сезонскиот карактер на јавување, без значајни отстапувања во однос на просечната десетгодишна сезонска дистрибуција.

Ентероколитите покажуваат изразена сезоност со најголема пропорција од случаите кои се регистрираат во летниот период и почетокот на есента (јули–септември), со врв на заболувањата во месец август (Графикон 11). Во 2017 година се забележуваат два пика во бројот на ентероколити, еден во август и еден во октомври кога беше и регистрирана епидемијата во ПЕ Гостивар со 777 заболени лица.

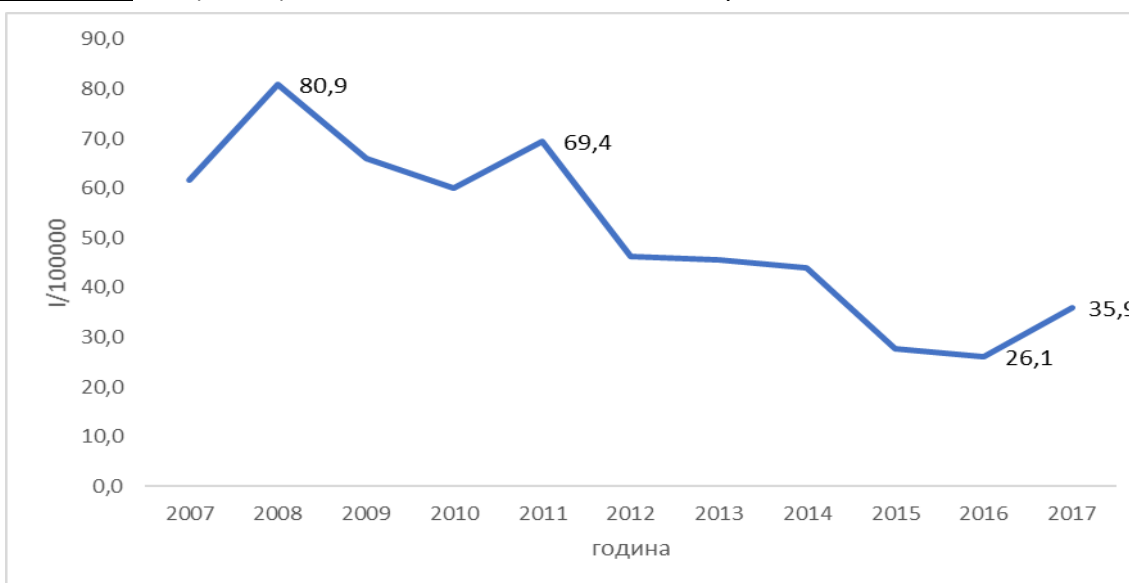
Графикон 11. Дистрибуција на заболени од ентероколити по месеци, како процент од вкупен број на заболени, просек 2007-2016 и 2017 година

6.2. Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (АТИ)

Пријавени се 742 заболени со инциденца од 35,9 на 100.000 жители, што претставува зголемување од 37,4% во однос на 2016 (Табела 9), кога беше регистрирана најниска инциденца во десетгодишниот период 2007-2016, а во кој највисока инциденца е кај АТИ е забележана во 2008 година (80,9/100.000). Анализирајќи го десетгодишниот период, се регистрира негативен тренд на инциденцата на АТИ (Графикон 12) .

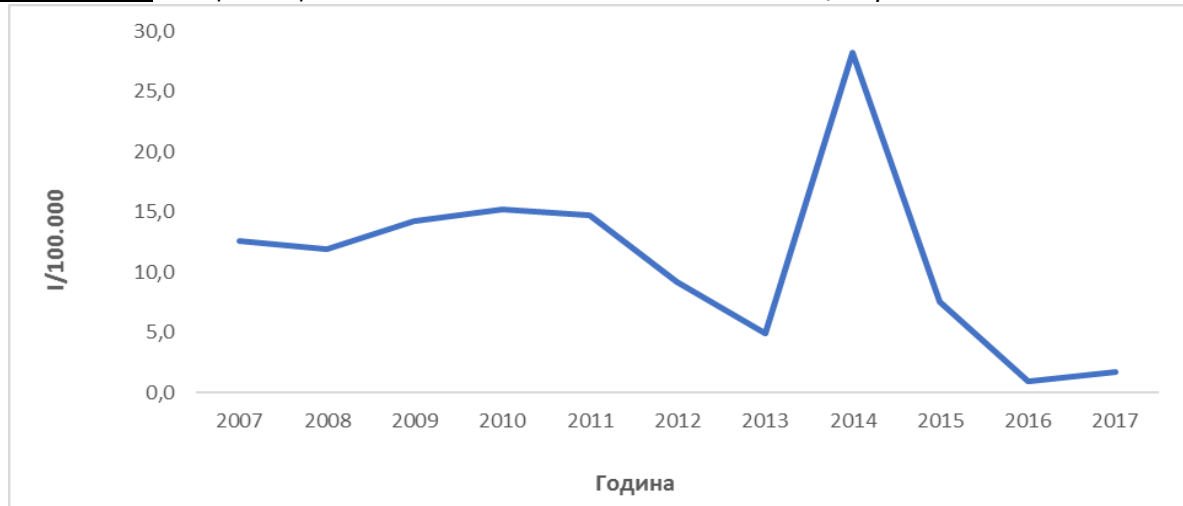
Графикон 12. Инциденца на 100.000 жители од АТИ, период 2007-2016 и 2017 година

6.3. Вирусен хепатит тип А

Вирусниот хепатит тип А во 2017 година е регистриран со 36 заболени и инциденца од 1,7 на 100.000 жители, што претставува скоро двојно зголемување споредено со претходната година, кога беа регистрирани 20 случаи. Бројот на случаи на хепатитис А во 2016 е најнизок во изминатиот десетгодишен период. Ако се из земе епидемиската 2014 година, се регистрира негативен тренд на бројот на пријавени случаи во периодот од 2007 до 2017 година (Графикон 13).

Графикон 13. Инциденца на 100.000 жители од хепатитис А, период 2007-2016 и 2017

6.4. Салмонелози

Во текот на 2017 година, пријавени се 317 заболени лица со инциденца од 15,3 на 100.000 жители, што претставува зголемување од 24,8% во однос на регистрираните 254 случаи во 2016 година (Табела 9 и 10).

Во 2017 година, пријавена е една епидемија на салмонелоза од страна на ЦЈЗ Скопје, со вкупно 46 заболени лица (Табела 4 во Прилог).

Во периодот 2007-2016 година, најголем број на заболени ($n=395$) и највисока инциденца ($19,4/100.000$) од салмонелози се регистрирани во 2008 година, а најнизок во 2009 ($n=159$, $I=7,8/100.000$) (Табела 10).

Табела 10. Инциденца на 100.000 жители од салмонелози, 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број	280	395	159	184	281	245	262	204	348	254	317
I/100.000	13,7	19,4	7,8	9,0	13,7	11,9	12,7	9,9	16,8	12,3	15,3

6.5. Дизентерија (шигелоза)

Инциденцата на дизентерија во 2017 изнесува 0,9 на 100.000 жители ($n=19$), што не е значителна промена во однос на 2016 година кога беа пријавени 16 случаи со инциденца $0,8/100.000$ (Табела 9 и 11).

Регистрираната инциденца во периодот 2007-2016 година се движи од 0,3 во 2015 до 3,0 на 100.000 жители (2009 година) (Табела 11).

Табела 11. Број и инциденца на 100.000 жители од дизентерија, 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број	33	42	62	25	16	23	9	22	7	16	19
I/100.000	1,6	2,1	3,0	1,2	0,8	1,1	0,4	1,1	0,3	0,8	0,9

6.6. Инфекции со *Escherichia coli*

Цревните инфекции предизвикани од *Escherichia coli* подлежат на задолжително пријавување со законските измени и дополнувања од 2009 година.

Во 2017 година се регистрирани 173 заболени со инциденца од 8,4 на 100.000 жители што е лесно зголемување од 4,8% во однос на претходната година. Речиси 81% од заболените (n=140), исто како и претходната година, се регистрирани на територијата на ЦЈЗ Битола (Табела 1 во Прилог). Оваа година е регистрирана една хидрична епидемија предизвикана од *Escherichia coli* на територија на ЦЈЗ Велес/ПЕ Гевгелија, со 125 заболени лица (Табела 4 во Прилог), но истите се пријавени под дијагноза *Enterocolitis acuta*, каде што се вброени.

Табела 12. Број и инциденца на 100.000 жители со Инфекции со *Escherichia coli*, 2010-2016 и 2017 година

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број	0	124	100	81	162	226	165	173
I/100.000	0,0	6,0	4,9	3,9	7,8	10,9	8,0	8,4

6.7. Тифуси и паратифуси

Во 2017 година не е регистриран случај на тифус и паратифус.

Во Македонија тифусот не е регистриран од 2002 година наваму, а паратифусот од 1996 наваму се регистрира само во 2011 - со два случаи и 2015 - со еден случај.

6.8. Цардијаза

Во текот на 2017 година регистрирани се 4 случаи на цардијаза, од кои два на територија на ЦЈЗ Тетово и по еден на територија на ЦЈЗ Скопје и ЦЈЗ Куманово/ПЕ Крива Паланка.

Во периодот од 2009 до 2016, регистрирани се поединечни случаи на цардијаза - вкупно 22, од кои најголем број во 2015 (n=6) и 2016 (n=5). Ова заболување не подлежеше на задолжително пријавување сè до измените на законската регулатива во август 2009.

6.9. Листерิโอza

Во 2017 година, регистрирани се четири случаи на листериоза од кои еден завршил со смртен исход.

Регистрираните случаи се од ПЕ Кичево, ПЕ Свети Николе, ЦЈЗ Куманово и ЦЈЗ Тетово.

Во периодот од 2010 до 2016, регистрирани се поединечни случаи на листериоза - вкупно 14, од кои најголем број во 2014 (n=11; 5 умрени лица).

7. ЗООНОЗИ *

Во 2017 година, во оваа група се регистрирани 83 заболени лица и инциденца од 4,0/100.000, што е зголемување од 33,9% во споредба со минатата година, а споредено со просекот (10,8/100.000) за изминатите 10 години, инциденцата во 2017 е пониска за 62,3%. Во изминатите 10 години инциденцата на зоонози се движи од 3,0/100.000 во 2016 година до 27,3/100.000 жители во 2008 година (Табела 13).

Табела 13. Зоонози, инциденца на 100.000 жители, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
I/100.000	20,7	27,3	17,2	12,7	7,2	6,4	4,6	4,2	4,2	3,0	4,0

Оваа година во групата зоонози, највисока инциденца од 1,4 на 100.000 жители се регистрира кај ехинококозата и кај бруцелозата (1,1/100.000) (Табела 14).

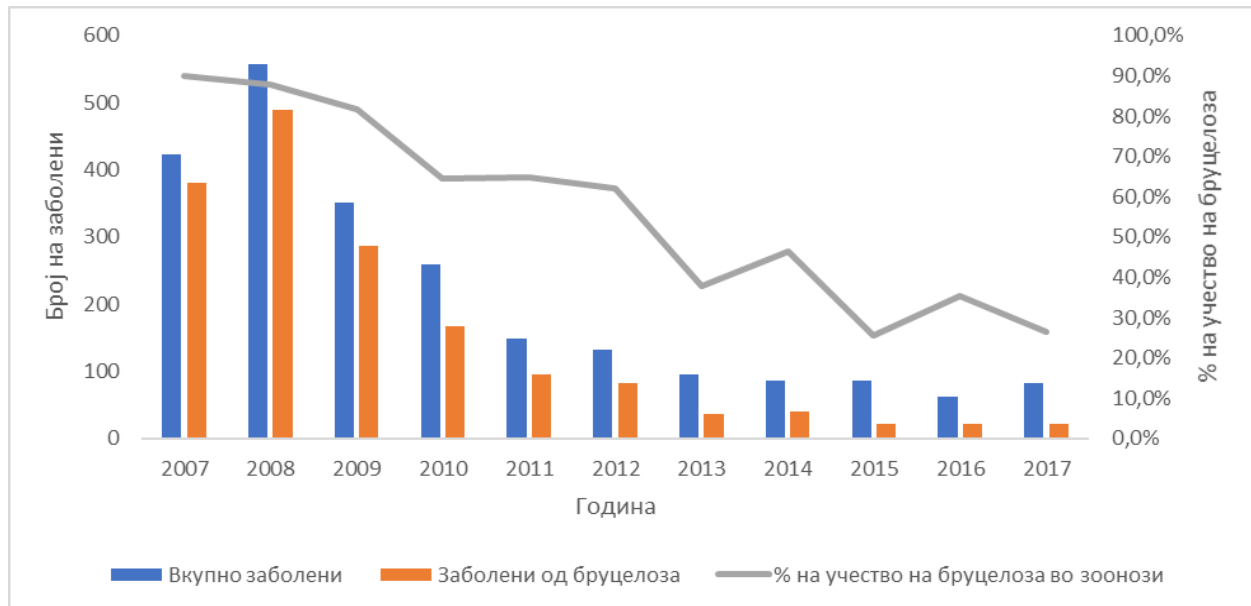
Табела 14. Инциденца на 100.000 жители од групата зоонози, период 2007-2016 и 2017

Година/заболување	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Антракс	0,0	0,0	0,0	0,05	0,0	0,1
Бруцелоза	1,1	1,1	1,1	1,9	1,8	4,0
Беснило	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ехинококоза	1,4	1,3	0,9	1,0	1,3	0,9
Лајшманиоза	0,4	0,2	0,2	0,5	1,0	0,6
Кју треска	0,1	0,2	0,1	0,4	0,4	0,2
Лајмска треска	0,1	0,1	0,05	0,1	0,2	0,5
Прионски болести	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Лептоспироза	0,2	0,0	0,05	0,1	0,0	0,0
Трихинелоза	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Тетанус	0,0	0,0	0,05	0,0	0,0	0,1
Туларемија	0,6	0,0	1,8	0,0	0,0	0,0
Чума	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Бројот на регистрирани случаи на бруцелоза има негативен тренд, а воедно се намалува и процентното учество на бруцелоза во вкупниот број на регистрирани зоонози, така што во 2017 бруцелозата учествува со 26,5% во вкупниот број на зоонози. Во претходниот десетгодишен период, највисоко учество од 90,1% се регистрира во 2007 година, а најниско во 2015 (25,6%) (Графикон 14).

*во оваа група се претставени и некои трансмисивни болести (природно-жаришни инфекции), како на пр. лајмската треска, лајшманиоза

Графикон 14. Број на заболени од зоонози, бруцелоза и процентно учество на бруцелозата во годишниот број на зоонози, период 2007-2016 и 2017 год.

7.1. Бруцелоза

Ова заболување е детално прикажано во посебен Извештај согласно Програмата за испитување на појавата, спречување и сузбивање на бруцелозата кај населението во Република Македонија во 2017 година.

7.2. Ехинококоза

Пријавени се 30 случаи со инциденца од 1,4 на 100.000 што е лесно зголемување (+15,4%) во однос на пријавените 26 заболени во 2016 година.

Во периодот 2007-2016, најголем број на заболени (n=44) и највисока инциденца (2,2/100.000) се регистрирани во 2008, а најмал во 2007 (n=17; I=0,8/100.000) (Табела 15).

Табела 15. Ехинококоза, инциденца на 100.000 жители, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016
Број	17	44	39	38	33	18	27	21	18	26	30
I/100.000	0,8	2,2	1,9	1,9	1,6	0,9	1,3	1,0	0,9	1,3	1,4

7.3. Лајшманиаза

Регистрирани се 9 заболени со инциденца од 0,4 на 100.000 жители, што е речиси двојно повеќе од 2016 година кога беа пријавени 5 случаи (Табела 16). Регистрираниот број на заболени од оваа болест во 2017 година е во рамките на просекот за изминатите десет години (8,5 случаи). Во 2017, регистриран е и еден смртен случај.

Табела 16. Лајшманиаза, инциденца на 100.000 жители, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Заб./Умр.	7	7	4	12/1	2	13	20/1	11	4	5	9/1
I/100.000	0,3	0,3	0,2	0,6	0,1	0,6	1,0	0,5	0,2	0,2	0,4

7.4. Кју-треска

Регистрирани се 3 случаи со инциденца од 0,1/100.000, а претходната година беа пријавени 4 случаи (Табела 17).

Во периодот 2007-2016 година, заболувањето се пријавува со поединечни случаи при што најголем број (n=15) и највисока инциденца од 0,7 на 100.000 се регистрирани во 2007, а најмал во 2015 година (2 заболени, I=0,1/100.000) (Табела 17).

Табела 17. Кју треска, инциденца на 100.000 жители, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број	15	13	12	5	5	4	8	9	2	4	3
I/100.000	0,7	0,6	0,6	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,1	0,2	0,1

7.5. Антракс

Во 2017 година не е пријавен случај, исто како и претходните две години.

Во претходните 10 години заболувањето се регистрира со поединечни случаи, а најголем број случаи (n=3) пријавени се во 2007 и 2011 година (Табела 18).

Табела 18. Антракс, инциденца на 100.000 жители, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број	3	2	0	0	3	2	0	1	0	0	0
I/100.000	0,15	0,1	0	0	0,15	0,1	0	0,05	0,0	0,0	0,0

7.6. Тетанус

Нема пријавен случај на тетанус. Во изминатите 10 години регистрирани се 5 случаи од кои 2 завршиле со смртен исход (Лт=40,0%) . Заболувањето во периодот 2007-2016 година се регистрира со поединечни случаи во одделни години, при што најголем број се пријавени во 2012 година (n=2) (Табела 19). Во Република Македонија, последниот случај на неонатален тетанус е регистриран во 1993 година.

Табела 19. Тетанус - број на заболени, умрени и I/100.000, 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Заб./Умр.	0	0	0	1/1	0	2/1	0	0	1/0	1/1	0
I/100.000	0	0	0	0,05	0	0,1	0	0	0,05	0,05	0

7.7. Лајм борелиоза (лајмска болест)

Идентично како и претходната година, во 2017 пријавени се два случаи на лајм борелиоза. Во десетгодишниот период, заболувањето се регистрира спорадично, до 2008 нема случаи, а најголем број на заболени е регистриран во 2010 (n=14; I=0,7/100.000) (Табела 20).

Табела 20. Лајм борелиоза - број на заболени и инциденца, 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Заболени	0	0	3	14	8	11	4	2	1	2	2
I/100,000	0	0	0,1	0,7	0,4	0,5	0,2	0,1	0,05	0,1	0,1

7.8. Туларемија

Во 2017 регистрирани се 13 случаи на туларемија, 10 на територијата на ЦЈЗ Скопје и 3 пријавени од страна на ЦЈЗ Куманово. Епидемија не е пријавена.

Во 2016 година регистриран е еден заболен од туларемија.

Во 2015 година се пријавени вкупно 37 случаи, најголем број од нив (n=28) во регистрираните две епидемии на територијата на ПЕ Свети Николе и ЦЈЗ Скопје, како и поединечни случаи регистрирани во ЦЈЗ Скопје, ЦЈЗ Куманово и ПЕ Кичево.

Бројот на случаи во 2015 година е најголем досега, а во изминатите десет години заболувањето се појавува во епидемиска форма и во 2010 година, кога беа пријавени 20 случаи од ПЕ Гостивар. Еден случај на туларемија е регистриран и во 2011 година.

7.9. Останати зоонози

Од останатите заболувања кои припаѓаат на оваа група (лептоспирози, трихинелози, беснило, прионски болести, чума), во 2017 година пријавени се 4 случаи на **лептоспироза**, од кои еден завршил со смртен исход. Во изминатите десет години, регистрирани се вкупно 7 случаи на лептоспироза, по два во 2010 и 2014 и по еден во 2009, 2015 и 2016 година.

8. СЕКСУАЛНО И КРВНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во оваа група на заболувања претставени се ново регистрираните случаи во 2017, на следниве болести: гонореја, сифилис, хламидијаза, хепатитс Б, хепатитис Ц и ХИВ/СИДА со вкупно 289 заболени и инциденца од 14,0 на 100.000 жители. Вкупниот број на регистрирани СПИ во 2017 е намален за 10,2% споредено со претходната, 2016 година.

8.1. Гонореја

Гонорејата во 2017 година е регистрирана со четири случаи и инциденца од 0,2 на 100.000 жители. Во последните десет години случаите на гонореја се пријавуваат спорадично, најголем број заболени (n=11) и највисока инциденца од 0,5 на 100.000 е регистриран во 2008 година (Табела 21).

Табела 21. Гонореја, инциденца на 100.000 жители, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број	5	11	4	9	8	7	7	4	5	5	4
I/100.000	0,2	0,5	0,2	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2

8.2. Сифилис

Во 2017 година пријавени се 4 случаи на сифилис идентично како и претходната година. Во претходните десет години се регистрираат поединечни случаи, најголем број на заболени лица се регистрирани во 2010 година (n=5, I=0,25/100.000) (Табела 22).

Табела 22. Број на регистрирани случаи на сифилис, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број	2	3	1	5	1	0	2	1	1	4	4
I/100.000	0,1	0,15	0,05	0,25	0,05	0,0	0,1	0,05	0,05	0,2	0,2

8.3. Хламидијаза

Како и претходните пет години, инфекциите предизвикани од хламидија се најчесто регистрирани заболувања во групата на СПИ и учествуваат со 47,4% во СПИ пријавени во 2017 година. Регистрирани се 137 случаи со инциденца од 6,6 на 100.000 жители, што е зголемување од 12,3% од 2016 година (Табела 23).

Табела 23. Број на регистрирани случаи и инциденца на инфекции предизвикани со хламидија, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број	26	52	36	36	289	253	633	607	264	124	137
I/100.000	1,3	2,5	1,8	1,8	14,1	12,3	30,8	29,4	12,8	6,0	6,6

8.4. ХИВ/СИДА

Во 2017 година регистрирани се 43 нови случаи на ХИВ/СИДА, од кои 5 лица биле пријавени со Синдром на стекната имунодефициенција (СИДА), а останатите 38 лица се дијагностицирани како ХИВ позитивни.

Во 2017 не се регистрирани смртни исходи асоцирани со ХИВ.

Кумулативниот број на дијагностицирани случаи на ХИВ/СИДА заклучно со 2017 година е 358 од кои 305 се од машки, а 53 лица од женски пол. Кумулативно регистрирани се 83 смртни случаи поврзани со СИДА.

Детален преглед на состојбата со ХИВ/СИДА во Република Македонија за 2017 година и споредба со изминатиот период е даден во посебен *Годишен извештај за реализација на Програмата за заштита на населението од ХИВ/СИДА во Република Македонија во 2017 година*.

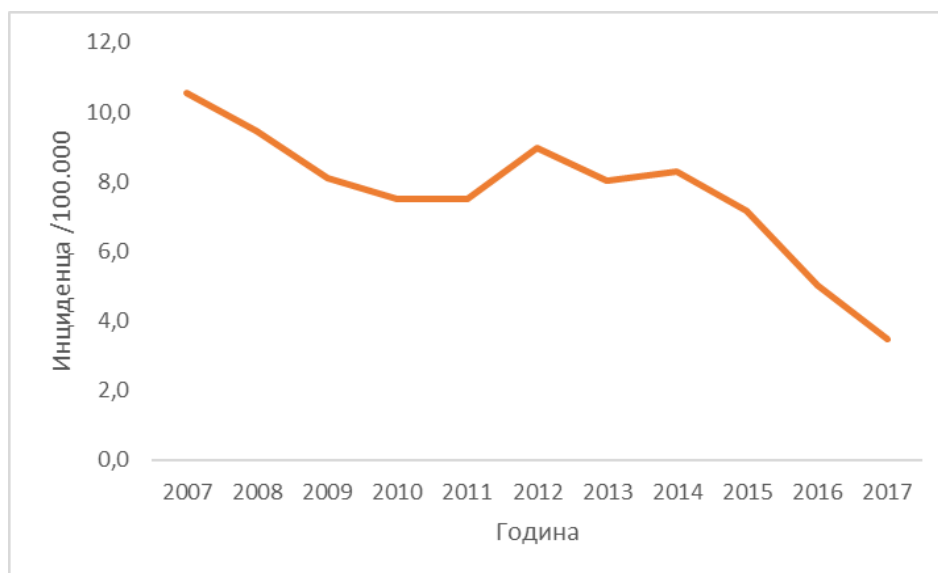
8.5. Вирусен хепатит тип Б

Вирусниот хепатит Б во 2017 е регистриран со 72 заболени ($I=3,5/100.000$), за 30,8% помалку во однос на пријавените 104 случаи во 2016 година.

Како и во 2016, оваа година регистриран е еден смртен случај асоциран со Хепатитис Б.

Инциденцата во 2017 година е помала за 56,8% во однос на просекот за периодот 2007-2016 ($8,1/100.000$) и воедно е најниска споредено со претходните 10 години кога инциденцата се движи од 5,0 во 2016 година до 10,5 на 100.000 жители во 2007 година (Графикон 15).

Графикон 15. Инциденца на 100.000 жители од Хепатитис Б, период 2007-2016 и 2017

8.6. Вирусен хепатит тип Ц

Вирусниот хепатитис Ц е регистриран со 29 случаи ($I=1,4/100.000$), што значително намалување од 35,6% во споредба со регистрираните 45 заболени ($I=2,2/100.000$) во претходната година.

Регистрираната инциденца од хепатит Ц во 2017 е пониска за речиси 3 пати (65,9%) од просекот за претходниот десетгодишен период, кога инциденцата на 100.000 жители се движи од 2,2 во 2016 до 8,1 во 2012 година или просечно 4,1/100.000 (Табела 24).

Табела 24. Инциденца на 100.000 жители од Хепатитис Ц, период 2007-2016 и 2017 год

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број	111	99/1	83	72	76	166	70/1	63	60	45/1	29
I/100.000	5,4	4,9	4,1	3,5	3,7	8,1	3,4	3,0	2,9	2,2	1,4

9. ОСТАНАТИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во оваа група на заразни заболувања прикажани се: вирусни (серозни) менингити, вирусни енцефалити, бактериските менингити, маларија, токсоплазмоза, хеморагичните трески, скабиес (шуга) и неозначените вирусни хепатити, со вкупно 542 заболени и инциденца од 26,2 на 100.000 жители.

Споредено со претходната година кога беа регистрирани вкупно 572 заболени, регистрирано е намалување од 5,2%.

Со највисока инциденца (18,7/100.000) во оваа група, како и во претходните пет години се регистрира скабиесот (Табела 25).

Инциденцата од останатите заболувања во оваа група, без неопределени вирусни хепатити, е претставени во Табела 25.

Табела 25. Останати заразни заболувања, морбидитет на 100.000 жители, период 2012-2016 и 2017 година

Година/заболување	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Скабиес	18,7	20,3	25,5	21,9	15,0	14,8
Вирусен енцефалитис	0,8	1,3	1,3	1,5	1,4	1,2
Бактериски менингитиси	2,0	2,2	3,1	2,8	2,3	1,8
Вирусни менингитиси	1,6	1,1	1,8	0,9	1,8	1,4
Маларија	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2
Токсоплазмоза	0,05	0,1	0,05	0,1	0	0,1
Хеморагични трески	0,8	0,05	0	0	0	0

9.1. Скабиес

Скабиес во 2017 година е регистриран со 386 случаи и инциденца од 18,7/100.000 жители, што е намалување за 8,1% во однос на инциденцата регистрирана во 2016 година (Табела 25 и 26). Најголем број заболени (n=527) и највисока инциденца од 25,5/100.000 во периодот 2007-2016 година регистрирани се во 2015 година, а најмал број и инциденца (n=305, I=14,8/100.000) во 2012 година (Табела 26).

Табела 26. Скабиес, број и инциденца на 100.000, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број	468	442	507	415	332	305	309	452	527	420	386
I/100.000	22,9	21,6	24,9	20,3	16,2	14,8	15,0	21,9	25,5	20,3	18,7

9.2. Вирусен енцефалитис

Во 2017 година пријавени се 17 заболени со инциденца од 0,8 на 100.000 жители и не се регистрирани смртни исходи, што е значајно намалување споредено со претходната година кога беа регистрирани 27 случаи, од кои 2 смртни (Табела 25 и 27). Во изминатиот десетгодишен период, најголем број на заболени се пријавени во 2009 година (n=35), додека најголем број на смртни случаи (n=8) и највисок леталитет од 45,8%, се регистрирани во 2010 (Табела 27).

Табела 27. Вирусни енцефалити, број на заболени и умрени, 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Заболени/ Умрени	18/6	20/1	35/3	26/8	25/2	24/3	29/5	32/3	27/2	27/2	17

9.3. Вирусен (серозен) менингитис

Регистрирани се 34 заболени и инциденца од 1,6/100.000, што претставува зголемување од 54,5% во однос на претходната година кога беа регистрирани 22 случаи (I=1,1/100.000).

Највисок број на случаи (n=58) и инциденца (2,8/100.000) во периодот 2007-2016 е регистриран во 2007 година, а најнизок во 2014 година (Табела 28).

Табела 28. Број и инциденца на 100.000 жители од вирусни (серозни) менингитиси, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Број	58	46	47	50	22	29	37	18	37	22	34
I/100.000	2,8	2,3	2,3	2,5	1,1	1,4	1,8	0,9	1,8	1,1	1,6

9.4. Бактериски менингитиси

Регистрирани се 41 заболени (I=2,0/100.000) што претставува намалување од 10,9% споредено со 2016 година кога се регистрирани 46 заболени и еден смртен случај.

Највисок број на заболени и инциденца (n=75, I=3,7/100.000) во периодот 2007-2016 година е регистриран во 2007 година, а најнизок број (n=28) и инциденца (1,4/100.000) е регистриран во 2008 (Табела 29). Во 2011 година е регистриран највисок леталитет - 14%, кога од 50 заболени, кај 7 болеста завршила со летален исход.

Табела 29. Број и инциденца на 100.000 жители од бактериски менингитиси, период 2007-2016 и 2017 година

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
заболени/ умрени	75	28	50	48/2	50/7	37/3	47/2	57/1	64/2	46/1	41
I/100.000	3,7	1,4	2,5	2,4	2,4	1,8	2,3	2,8	3,1	2,2	2,0

9.5. Маларија

Во 2017 година се регистрирани 6 случаи на импортирана маларија ($I=0,3/100.000$) од кои еден завршил со смртен исход, идентично како и минатата година.

За периодот од 2007-2016 година, пријавени се вкупно 27 случаи на маларија, сите импортирани. Во овој десетгодишен период, регистрирани се три смртни случаи, по еден во 2009, 2014 и 2016 година (Табела 30).

Табела 30. Број на пријавени случаи на маларија - заболени/умрени во периодот од 2007-2016 и 2017 година*

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
заболени/ умрени*	0	0	2/1	2	0	5	3	5/1	4	6/1	6/1
I/100.000	0	0	0,1	0,1	0	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3

* сите регистрирани заболени во Р. Македонија се импортирани случаи

9.6. Токсоплазмозата

Во 2017 година регистриран е еден случај на токсоплазмоза. Во десетгодишниот период 2007-2016 година се регистрираат 12 поединечни случаи (по два во 2009, 2012 и 2014, по еден во 2007, 2010 и 2015 и три во 2016 година).

9.7. Хеморагични трески со бубрежен синдром

Оваа година пријавени се 16 случаи на хеморагични трески ($I=0,77/100.000$), сите предизвикани од Ханта вирус. Пет од овие случаи се поврзани во епидемијата која ја пријави ЦЈЗ Тетово/ПЕ Гостивар во с. Симница, а регистрирани се и 2 смртни исходи. Во 2016 беше пријавен еден случај на хеморагична треска со бубрежен синдром. Ова заболување подлежи на задолжително пријавување од 2009 година кога беше регистриран првиот случај во Тетово.

Случај на Конго-кримска хеморагична треска нема регистрирано од 2010 година.

9.8. Неопределен вирусен хепатит

Неопределениот вирусен хепатит во 2017 година е регистриран со 41 случај и инциденца од 2,0 на 100.000 жители. Инциденцата во 2017 година е намалена за 13% споредено со 2016 година, кога беа пријавени 47 неопределени хепатити.

Највисок број на заболени и инциденца ($n=357$, $I=17,5/100.000$) во периодот 2007-2016 е регистриран во 2009 година, а најнизок во 2015 ($n=46$, $I=2,2/100.000$).

10. ЗАБОЛУВАЊА/СОСТОЈБИ КОИ НЕ СЕ ПРИКАЖАНИ ВО ВКУПНИОТ БРОЈ НА ПРИЈАВЕНИ АКУТНИ ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА ВО ИЗВЕШТАЈОТ*

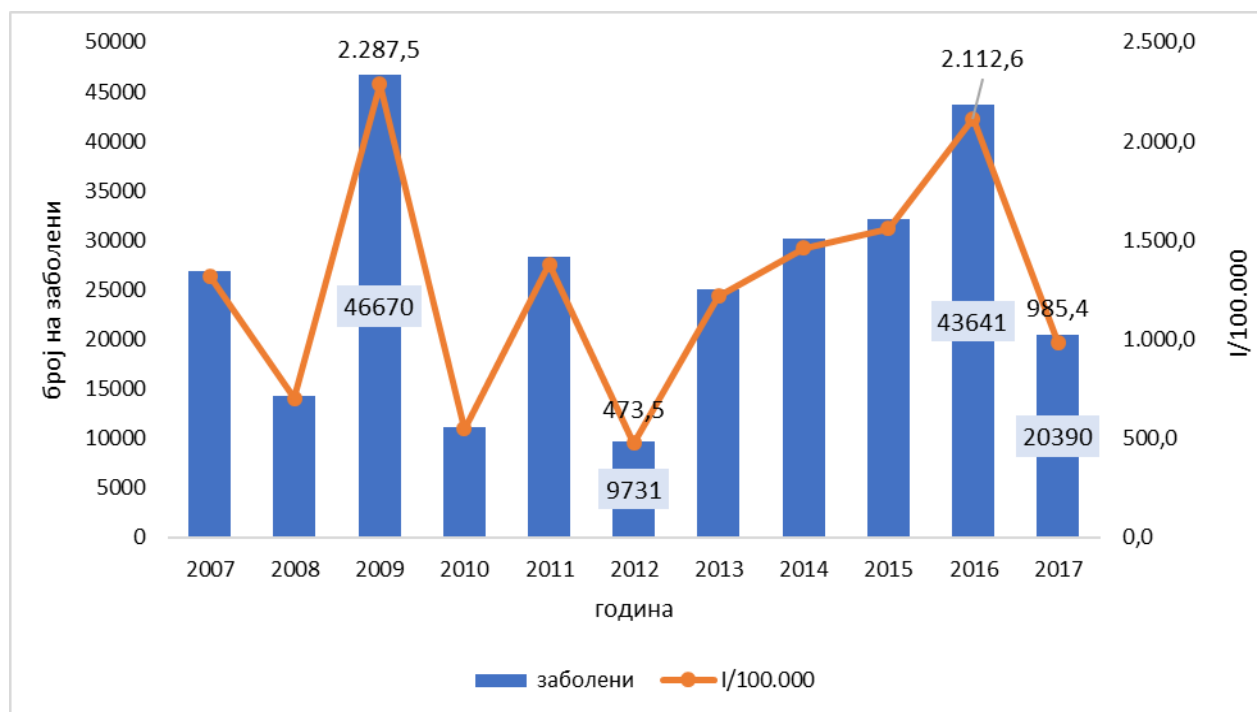
10.1. Грип

Грипот, кој не е вброен во вкупниот број на заболени, во календарската 2017 година се регистрира со вкупно 20.390 случаи и инциденца од 985,4/100.000 жители (Графикон 16). Годишната инциденца на грип е пониска за 53,4% споредено со претходната година. 94,7% од заболените од грип во 2017 се регистрирани во првите 20 недели од 2017 година, односно се случаи кои припаѓаат на сезоната 2016/2017 година (Табела 3 во Прилог).

Во периодот 2007-2016 година, грипот со најмал број заболени (n=9.731) и најниска инциденца (473,5/100.000) е регистриран во 2012 година (Графикон 16).

Најголемиот број заболени на годишно ниво (n=46.670) и највисока инциденца (2.287,5/100.000) во овој период, регистрирани се во 2009 година (Графикон 16), за време на пандемијата на грип.

Графикон 16. Број и инциденца на 100.000 жители од грип, период 2007-2017

Според возрасната дистрибуција, 71,3% (n=14.546) од заболените се на возраст од 15-64 години, што е за очекување поради бројноста на возрасната група, додека најголема специфична инциденца на 100.000 жители е регистрирана кај лицата над 65 години (1.755,5/100.000) (Табела 31).

*Овие заболувања/состојби (грип и АФП), исто така подлежат на задолжително пријавување согласно важечката законска и регулатива и дадени се како бројчен приказ посебно, во склоп на Табела 1, 2 и 3, во Прилог на извештајот

Табела 31. Дистрибуција по возраст и специфична инциденца на заболени од грип/на грип слични заболувања во 2017 година

Возрасна група	0-4 години	5-14 години	15-64 години	65+ години
Број на заболени/умрени	1.370	1.915	1.4546	2.559
/100.000	1.179,1	827,4	1.057,8	1.755,5

Во текот на 2017 година пријавени се два смртни случаи асоцирани со грип. Се работи за деца на возраст од 3 и 4 години од Кичево и Гостивар, кои биле хоспитализирани на Клиниката за детски болести – Скопје на Одделот за интензивна нега. Во однос на вакциналниот статус против сезонски грип, двете деца не биле вакцинирани. Кај едното дете, во Вирусолошката лабораторија во ИЈЗ со PCR метод е докажан Influenza A/H3 вирус, додека пак за другото лице, инфекцијата не е микробиолошки потврдена.

10.2. Акутна флакцидна парализа (АФП)

Во текот на 2017 година, до Институтот за јавно здравје пријавени се три случаи на акутна флакцидна парализа, идентично како и минатата година.

Од случаите, како и од нивни контакти земен е материјал за лабораториско испитување и испратен е до референтната вирусолошка лабораторија на СЗО во Софија, Бугарија.

За сите испратени материјали, од референтната лабораторија повратно се добиени негативни резултати како за присуство на див полио вирус, така и за други ентеровируси.

Трите случаи се отфрлени како случаи на полиомиелитис.

Сектор за контрола и превенција на заразни болести
Одделение за надзор над заразните болести

ПРИЛОГ

ТАБЕЛА 1. Пријавени заразни заболувања и исход на заболувањето во Република Македонија во 2017 година, по Центри за јавно здравје и подрачни единици

ТАБЕЛА 2. Пријавени заразни заболувања во Република Македонија, по возраст, пол и исход на заболувањето во 2017 година

ТАБЕЛА 3. Пријавени заразни заболувања во Република Македонија, по месеци и исход на заболувањето во 2017 година

ТАБЕЛА 4. Регистрирани епидемии во Република Македонија во 2017 година

КАРТОГРАМ 1.

Број на заболени од акутни заразни заболувања во Република Македонија, по Центри за јавно здравје и подрачни единици во 2017 година